

Aansluiting vraag-antwoord

Hier volgt een voorbeeld dat illustreert hoe je de aansluiting van vraag en antwoord kunt en moet controleren. Het komt uit een cursus waarin promovendi gevraagd werd op te schrijven wat hun vraag was en wat ze verwachtten aan antwoorden. De opdracht is vertaald uit het Engels; 'frame' verwijst naar het geheel aan ideeën dat iemand heeft, het referentie- of denkkader.

Onderzoeksvraag

Welke 'frames' worden door betrokkenen gemobiliseerd en hoe beïnvloeden die het proces van sociaal leren en onderhandeling in het gedeelde management van bossen en parken?

Antwoord 1

Bij invoering van gedeeld management van een park of bos zou rekening moeten worden gehouden met de frames van de betrokkenen in die specifieke situatie.

Antwoord 2

Betrokkenen hebben verschillende frames met betrekking tot het onderwerp, het proces, de relaties en de inhoud, en dit heeft invloed op de implementatie van het proces.

Voldoen deze antwoorden aan de eis dat vraag en antwoorden naadloos op elkaar aansluiten? Een analyse. Ik stap hier even heen over het probleem dat de onderzoeksvraag uit twee vragen bestaat: een beschrijvende (*Welke ...*) en een verklarende (*en hoe beïnvloeden ...*).

- **Antwoord 1** zou logisch gezien moeten bestaan uit een beschrijving van de gemobiliseerde frames en eventueel uit een verklaring van bepaalde kenmerken van *het proces van ...*. Dit is echter niet het geval. De onderzoeker schrijft *zou moeten*: dat klinkt naar een advies en dus een ontwerp-vraag. Een logische fout dus.
- **Antwoord 2** is ook problematisch: het woord *verschillende* kan alleen resultaat zijn van een vergelijkende vraag ('In hoeverre zijn de frames hetzelfde?'). Het tweede deel van het antwoord (*en dit heeft invloed*) sluit logisch gezien wel aan op het tweede deel van de vraag, want het is gesteld in termen van een verklaring. Wat hier weer niet klopt is de inhoudelijke aansluiting. Het domein van de vraag is: *het proces van sociaal leren en onderhandeling*. Het antwoord gaat echter over: *het onderwerp, het proces, de relaties en de inhoud*. In hoeverre deze twee omschrijvingen over hetzelfde gaan, weten we niet.

Tot slot zou het antwoord op vraag 2 concreter moeten zijn. Nemen we het antwoord letterlijk – en dat is het uitgangspunt in dit boek – dan zou de vraag moeten zijn: *heeft het invloed?* De vraag van de onderzoeker is daarentegen veel opener gesteld: *hoe beïnvloeden ...?*

Misschien wilde deze onderzoeker zijn zwaktes verdoezelen in een woordenbrij, maar meer aannemelijk is dat hij niet beseftte hoe rommelig zijn beeld van het onderzoek was. Ook als student loop je zo'n risico op een niet kloppende basisstructuur, en dat kan leiden tot eindeloze 'scriptieprocessen'. Kijk jezelf en je plannen eerlijk aan in de spiegels die je via dit boek worden voorgehouden.